

DFØ
[lenke](#)

Oslo, 9.3.2022

Innspill til SSA-Forsknings- og utredningsavtalen, versjon 2022

Vi viser til DFØs nettsider med invitasjon til å gi innspill til versjon 2022 av SSA-Forsknings- og utredningsavtalen.

Standardavtalen for Forskning og utredning har hatt stor betydning for forskningsinstituttene oppdragsvirksomhet, særlig oppdrag for offentlige aktører, men også for private aktører. Avtalen har vært et godt utgangspunkt for Forsknings- og utredningsoppdrag, også når det har vært hensiktsmessig å modifisere avtaleteksten i oppdrag for private aktører.

Den største utfordringen med Forsknings- og utredningsavtalen er, etter vår erfaring, at departementer og andre offentlige aktører må ta den i bruk i større grad. Det synes som Konsulentavtalen er mer kjent og ofte tas i bruk også når det er snakk om et forsknings- og utredningsoppdrag. Tidligere statsråd Tora Aasland så seg på et tidspunkt nødt til å gå tydelig ut med påminnelse til departementene og underliggende etater om å bruke Forsknings- og utredningsavtalen. Vi mener det er nødvendig med en bevisstgjøring hos offentlige oppdragsgivere om når Forsknings- og utredningsavtalen skal brukes og når andre standardavtaler skal brukes.

Standardavtalen ivaretar ikke minst IPR og forskningens frihet på en god måte. Den stiller krav til vitenskapelig redelighet, kvalitetssikring mv og legger premisser for akademisk frihet mht metodevalg, IPR, bakgrunns-IPR og publisering.

Dagens standardavtaler er fra 2012 og det er fornuftig å gjøre en revisjon og oppdatering av avtalen. Vi registrerer at de anbefalte endringene i all hovedsak er oppdateringer og ikke substansielle endringer.

Vi har følgende kommentarer til endringsforslagene (avtaletekst og bilagstekst kommenteres parallelt):

3. Partenes plikter

- Teksten om Forskningsetikk og akademisk frihet i avtalen er godt dekkende. Vi mener at innledningsteksten i Bilag som omhandler rettigheter og plikter som følger av en rekke lover som nevnes, også bør nevne [Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern](#), som omtaler rammer for akademisk frihet i forskningsinstitutter.
- Pkt 3.2 Bruk av metoder og kvalitetssikring sier at metode og øvrig framgangsmåte for oppdraget skal være fastsatt av oppdragsgiver i bilag 1. Etter vår vurdering må oppdragsgiver gjerne foreslå metode og øvrig framgangsmåte, men det må være opp til oppdragstaker å tilby den metoden/framgangsmåten de anser som mest relevant i sin spesifikasjon av oppdraget (bilag 2). Dersom oppdragsgiver ikke anser at den foreslåtte metoden/framgangsmåten som relevant eller tilstrekkelig for å løse oppdraget, vil ikke oppdragstakers foreslåtte prosjekt vinne fram i anbudskonkurransen.
- Vi er enige i presiseringen av Taushetsplikt i pkt 3.4, Lønns- og arbeidsvilkår i pkt 3.8 og Personopplysninger og informasjonssikkerhet i pkt 3.10.
- Punktene om databehandleravtale innenfor GDPR er godt dekkende.

4.2 Fakturering

- Vi er enig i kravet om elektronisk fakturering.

5. Rettigheter, offentliggjøring og deling av data

- Pkt 5.1: Vi sympatiserer med formålet om at deling av data bør gjøres tilgjengelig der hvor det er mulig, slik det fremgår av pkt 5.1. Det er samtidig viktig å balansere kravene opp mot kostnader og kompleksitet. Blir det for krevende for oppdragsgiver å benytte Forskningskontrakten, risikerer en at den blir benyttet mindre enn ønskelig og erstattes med Konsulentkontrakten. Kravene som legges i bilagene gjør at det er opp til tilbyder og oppdragsgiver å definere praksis i hvert enkelt tilfelle. Veiledningen blir desto viktigere for at brukerne skal komme frem til gode løsninger
- Pkt 5.2: Flere institutter har opplevd at det har vært et problem knyttet til pkt 5.2, fjerde ledd, slik den nå står:

Rettighetene etter andre og tredje ledd gjelder også for rådata som fremkommer ved utførelsen av Oppdraget.

Rådata kan ha svært ulike kjennetegn og dermed også stille ulike krav til lagring, vasking og tilrettelegging, fra rent tekniske data til kvalitative data og helsedata og andre personopplysninger. Forskningsinstitutter innhenter betydelige mengder kvantitative og kvalitative forskningsdata i forbindelse med forskningsoppdrag. Deler av dette kan gjerne benyttes videre av andre etter prosjektets slutt, men må i så fall av-personifiseres slik at opplysninger ikke direkte eller indirekte kan spores tilbake til enkeltpersoner. Dette er i mange tilfeller et omfattende og kostnadskrevende arbeid som vanligvis ikke inngår i oppdraget. Dersom data som hovedregel skal av-personifiseres, må kostnadene til dette arbeidet dekkes. Det må klargjøres hvordan kostnadene til av-personifisering av data skal dekkes, ev om det skal være en sentral kompensasjonsordning for deling av data slik at det ikke blir opp til hver enkelt oppdragsgiver å dekke dette.

En del kvalitative data er krevende å dele og tilrettelegge, og samtidig lite aktuelle for gjenbruk. Veilederen bør si noe om at det bør vurderes i hvilken grad deling og tilrettelegging er hensiktsmessig.

Siden det i en del tilfeller ikke vil være hensiktsmessig eller ønskelig å dele data, foreslår vi at den nevnte formuleringen tas ut av avtalen og legges inn som standardtekst i bilag 1, under punkt 5.1, Deling av data. På denne måten kan den benyttes i de tilfeller avtalepartene finner det hensiktsmessig, samtidig som det unngår å bli et punkt som i mange tilfeller vil måtte bli et gjentakende punkt i bilag 6 for endringer i den generelle avtaleteksten.

Vi støtter også omtale av eiendomsrett og immaterielle rettigheter i pkt 5.2, med forutsetning om at spesifikke rettighetsspørsmål avtales i bilag 6.

- Pkt 5.3: Fristen for å patentere synes å være noe kort. Vi vil anbefale å øke fristen fra 6 til 12 måneder.

Bestemmelsen gir oppdragstaker og ansatte hos oppdragstaker som har bidratt i utførelsen av oppdraget til å publisere vitenskapelige resultater fra oppdraget. Denne bestemmelsen vil falle private fullfinansierende kunder tungt for brystet og i praksis medføre at bestemmelsen ofte blir endret. Her bør det legges inn et forbehold: "*Oppdragstaker og ansatte hos oppdragstaker kan etter nærmere skriftlig avtale*".

Også Offentliggjøring i pkt 5.3 krever tydelig forbehold om at annet kan avtales i bilag 6. Vi vil foreslå at dette punktet formuleres parallelt med pkt 5.2, for eksempel slik:

5.3 Offentliggjøring

Hvilke regler som skal gjelde i forbindelse med offentliggjøring av resultater, kan partene avtale i bilag 6. Hvis ikke annet er avtalt, gjelder følgende: (Tekst i utkastet: Resultatene av Oppdraget ... osv)

6. Oppdragstakers mislighold

- Pkt 6.5.2 Dagbot ved forsinkelse: Bestemmelsen gir anledning til å gi dagbøter ved forsinkelse. Sistnevnte er noe som vanligvis benyttes ved resultatforpliktelser for å fremtvinge mangelfri levering til rett tid. Ved innsatsforpliktelser – som forskning er – gjelder kvalitetskravet ytelsen som til enhver tid legges ned, og den kan ikke gjøres bedre ved dagbøter. Vi ønsker derfor at bestemmelsen tas ut. Det gjelder også referansen til dagbøter i 6.5.5 annet avsnitt.

Vi har ingen merknader til de redaksjonelle endringer i avtaleteksten.

Vennlig hilsen

Lars Holden
Styreleder FFA

Agnes Landstad
Daglig leder FFA